

Người Đàn Bà Chết Đa Tình

La Morte Amoureuse của Theophile Gautier
Người dịch Hương Dương txđ

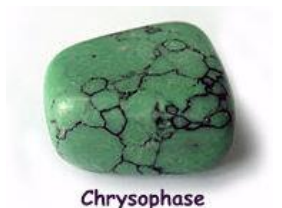
Phần 4:

Tội nghiệp con bé! Bất kể những gì tôi đã thấy, tôi không thể nào tin rằng nàng là một con quỷ; ít ra nàng trông không giống quỷ và Satan chưa bao giờ giấu được móng tay nhọn và cặp sừng của hắn. Nàng đã gập chân và ngồi quì gối bên bờ chiếc giường với một vẻ thoải mái xinh ơi là xinh. Thỉnh thoảng nàng luồn bàn tay nhỏ của nàng vào tóc tôi và lấy ngón tay cuộn tóc tôi thành những xoắn như thể muốn thử một lối để tóc mới cho bộ mặt của tôi. Tôi cứ để cho nàng làm với vẻ mặt thích thú mặc dù thấy không phải và suốt thời gian đó miệng nàng cứ lẩm nhẩm nói những điều thật dễ thương.

Một chuyện đáng chú ý là tôi không cảm thấy ngạc nhiên tí nào khi trải qua cuộc phiêu lưu lạ lùng này và với lối chấp nhận những chuyện kỳ quặc nhất đã xảy ra và coi đó là những chuyện thật bình thường, tôi đã coi đây cũng là một chuyện hoàn toàn tự nhiên.

“Em đã yêu anh từ lâu, cả khi chưa thấy anh, anh Romuald yêu quý của em, và em đã đi tìm kiếm anh khắp nơi. Anh là giấc mộng của em, và em đã thấy anh trong thánh đường vào đúng cái lúc định mệnh; em đã nói liền “đúng là anh rồi!” Em đưa mắt nhìn anh với tất cả lòng triu mến mà em đã có khi trước, có vào lúc đó và em phải có, ánh mắt đó của em là thứ ánh mắt lôi kéo một hồng y xuống địa ngục, thứ ánh mắt làm cho vua cũng phải quì xuống dưới chân em ngay trước triều đình. Thế mà anh vẫn tỉnh bơ, anh đã chọn Chúa thay vì chọn em! Ôi sao khi đó em đã ghen tức với Chúa đến thế vì anh đã yêu Chúa và vẫn yêu Chúa hơn em! Khốn khổ cho em, thật khốn khổ cho cái thân em, em sẽ không bao giờ có được trái tim anh cho một mình em, em mà chính anh đã làm cho được sống lại bằng một nụ hôn, em Clarimonde người đã chết đi nhưng đã vì anh tông cánh cửa của nắm mồ để tới trao đời mình cho anh, một cuộc đời em có lại chỉ vì muốn làm cho anh được sung sướng!”

Trong khi nàng nói tất cả những lời đó, thỉnh thoảng nàng lại ngừng để vuốt ve làm cho tôi sướng phát khùng luôn, không còn cả ý thức lẫn lý trí gì nữa, tới độ, để đỡ dành nàng, tôi không còn sợ xúc phạm đến Chúa, tôi nói rằng tôi đã yêu nàng bằng yêu Chúa. Những con mắt nàng bừng sáng và long lanh như hai viên đá chrysophase (*)

“Đúng vậy! Đúng thế nha anh! Bằng anh yêu Chúa nha!”, nàng vừa nói vừa ôm lấy tôi bằng đôi cánh tay đẹp của nàng, *“Như thế anh sẽ đi với em, anh sẽ theo em tới bất cứ nơi đâu mà em muốn tới, anh sẽ cởi bỏ bộ áo tu màu đen xấu xí của anh đi. Anh sẽ là người kỵ binh hào hùng nhất trong tất cả những kỵ binh, anh sẽ là người tình của em. Được làm người tình của Clarimonde, người đã từng từ chối cả đức giáo hoàng, thì thật là tuyệt vời! Trời ơi, chúng ta sẽ có một cuộc sống thật sung sướng bên nhau! Khi nào thì chúng mình sẽ ra đi hả chàng hào hiệp của em?”*

- Ngày mai, ngày mai! Tôi kêu lên trong cơn mê sảng
- Được lắm, ngày mai! Nàng trả lời tôi. Em sẽ có đủ thời gian để thay quần áo mới bởi vì quần áo như thế này hơi tầm thường, không xứng đáng với cuộc du ngoạn. Em còn phải đi báo cho những người làm cho em nữa, họ tưởng em đã chết thật và đang sầu não quá chừng. Tiền, trang phục, xe pháo, mọi thứ sẽ được chuẩn bị sẵn sàng. Em sẽ tới đón anh cũng vào giờ này. Tạm biệt anh yêu của em.

Nàng hôn nhẹ trên trán tôi. Cây đèn vụt tắt đi, những cánh màn che giường tự kếp lại, tôi không còn thấy gì nữa. Một cơn ngủ như chết đổ xuống tôi, tôi ngủ li bì không còn mơ gì cho tới sáng ngày hôm sau, Tôi thức dậy trẻ hơn bình thường và cả ngày hôm đó tôi đứng ngồi không yên, tôi cứ liên tục nghĩ tới cơn ảo mộng bất thường đó. Cuối cùng tôi đành tự thuyết phục rằng đó chỉ là kết quả của trí tưởng tượng của tôi trong một lúc tâm trí tôi lên cơn. Tuy nhiên những cảm giác đến với tôi mạnh tới độ tôi khó cho rằng chuyện

(*) một loại đá màu xanh của trái táo (apple-green) thuộc loại chalcedony (loại đá chứa những tinh thể silica li ti) thường được dùng để làm đồ trang sức

này không thật và vì lòng tôi lo sợ một chuyện gì sẽ xảy tới nên, trước khi tôi lên giường ngủ lại, tôi đã cầu nguyện xin Chúa hãy xua những suy nghĩ xấu xa khỏi đầu tôi và bảo bọc tôi để tôi có được cơn ngủ lành mạnh..

Tôi chìm vào cơn ngủ và lại tiếp tục cơn mê. Những màn che giường lại mở ra và tôi thấy lại nàng. Clarimonde không còn xanh xao trong tấm vải liệm nhạt mờ và không thấy có những vết tím nho nhỏ của xác chết trên má như trong lần tôi nằm mê trước, trông nàng bây giờ vui vẻ, nhí nhảnh và ăn diện đẹp đẽ trong bộ y phục du ngoạn nhưng màu xanh lá cây với những dải trang sức bằng vàng hờ ở hai bên để lộ cho thấy chiếc váy ngắn bằng sa-teng. Những cuộn tóc vàng hoe của nàng tràn ra khỏi chiếc mũ dạ to lớn màu đen trên đó có gắn những lông chim trắng làm thành một vòng trông rất lạ mắt. Nàng cầm trên tay một chiếc roi ngựa nhỏ một đầu có gắn một cái còi bằng vàng. Nàng đung nhẹ vào người tôi và nói: *“Vậy sao! Chàng trai thích ngủ ư! Chàng chuẩn bị đi du ngoạn như vậy sao? Em đã hy vọng thấy anh đang thức. Dậy nhanh lên đi anh, chúng ta không thể để mất thời gian!”*

Tôi bèn nhảy ra khỏi giường.

“Nào! Anh hãy mặc quần áo để chúng ta ra đi ngay.” Nàng nói với tôi, ngón tay chỉ một gói nhỏ mà nàng đã mang tới *“ngựa đang sốt ruột chờ đợi chúng ta ngoài cửa, đáng lẽ giờ này chúng ta đã ở cách xa đây mười dặm rồi!”*

Tôi vội mặc quần áo vào, nàng vừa đưa y phục cho tôi vừa cười lên tiếng khi thấy sự vụng về của tôi và chỉ cho tôi biết cách phải mặc như thế nào mỗi khi thấy tôi làm sai. Nàng sửa sang lại tóc tai tôi, rồi đưa cho tôi một chiếc gương để túi Venise nhỏ bằng pha lê có viền bạc và nói với tôi: *“Anh thấy anh thế nào? Anh có chịu nhận em làm nàng hầu hay không?”*

Tôi không còn là tôi nữa, tôi không còn nhận ra mình. Tôi không khác gì một bức tượng hoàn chỉnh so với một tảng đá. Con người cũ của tôi trông chỉ tựa như một nét phác họa thô thiển của cái hình ảnh tôi thấy trong chiếc gương. Trông tôi đẹp trai và tôi cảm thấy khá hãnh diện về sự thay đổi này. Những quần áo sang trọng đó, chiếc áo mặc ngoài đắt tiền thù này, làm cho tôi thành một con người hoàn toàn khác lạ và tôi lấy làm kinh ngạc không hiểu sao vài thước vải được may cắt theo lối này lối nọ có thể làm đổi thay cả một con người. Tinh thần của bộ quần áo của tôi đã chui vào tôi qua là da và chỉ mười phút sau thì tôi đã thấy khá tự mãn.

Tôi đi một vài vòng quanh phòng để cho quen. Clarimonde nhìn tôi với đôi mắt thoả mãn của người mẹ nhìn đứa con và nàng có vẻ bằng lòng với việc nàng làm. *“Thôi không làm chuyện trẻ con nữa, chúng ta hãy ra đi thôi anh Romuald của em! Con đường dài lắm, chúng ta sẽ không tới nơi.”* Nàng nắm tay tôi và kéo tôi đi. Tất cả mọi cánh cửa đều mở ra trước bước chân nàng ngay khi nàng đung tay vào, và chúng tôi đi ngay trước con chó mà nó vẫn ngủ say. Ngay nơi cổng chúng tôi gặp Margheritone; hẳn là anh chàng cưỡi ngựa đã từng đưa đường cho tôi; tay hắn cầm sợi giây cương của ba con hắc mã trông tựa như những con trước đây, một con cho tôi, một con cho hắn và một con cho Clarimonde.

Những con ngựa đó đúng là giống ngựa từ Tây ban Nha, sinh ra từ những con ngựa mẹ thoát thân từ cơn gió nhẹ. Chúng chạy nhanh như ngọn gió và mặt trắng, hiện lên lúc chúng tôi ra đi để soi đường cho chúng tôi, chạy theo chúng tôi như một bánh xe từ một chiếc xe ngựa văng ra. Ở bên phải chúng tôi thấy trắng nhẩy từ thân cây này sang thân cây kia cố gắng chạy theo chúng tôi. Chẳng bao lâu chúng tôi tới một đồng bằng, tại đây có một chiếc xe do bốn con ngựa to khỏe kéo chờ sẵn bên một lùm cây. Chúng tôi bèn leo lên và những tên đánh xe liền cho ngựa phóng nước đại. Tôi vòng một tay quanh eo Clarimonde còn một tay nắm lấy tay nàng. Clarimonde tựa đầu trên vai tôi và tôi có cảm giác cấp vù để trần một nửa của nàng chạm nhẹ tay tôi. Tôi chưa bao giờ có được cái cảm giác hạnh phúc quá sức như thế; vào lúc đó, vì hồn ma đã quyến rũ tôi và lời cuốn tôi quá mạnh mẽ tôi đã quên đi hết mọi chuyện, không còn nhớ rằng mình đã từng là một ông cha. Kể từ đêm đó, trong tôi có hai con người, con người này không hề quen biết con người kia; khi thì tôi thấy tôi là một linh mục mơ ước làm một nhà quý phái, khi thì là một nhà quý phái mơ ước thành linh mục. Tôi không còn nhớ rõ cơn mê đêm hôm trước và tôi không còn biết đâu là thực tế đâu là ảo mộng. Ông chúa tuổi trẻ ngạo mạn phóng đảng thì chế diễu vị linh mục, còn vị linh mục thì không ưa sự ăn chơi trụy lạc của ông chúa trẻ; hai vòng xoắn rối vào nhau, lẫn lộn với nhau nhưng không bao giờ đụng nhau, đó là biểu hiện của cuộc

(*) Titien là một họa sĩ nổi danh người Ý, ông là một trong những họa sĩ chính yếu của trường phái Venetian vào thế kỷ thứ 16.

sống hai mặt của tôi. Mặc dù ở trong cái thế kỳ lạ đó nhưng tôi không bao giờ nghĩ rằng tôi điên. Tôi vẫn luôn ý thức rõ ràng được hai lối sống của tôi. Chỉ có một điều vô lý mà tôi không hiểu được là tại sao lại có hai con người hoàn toàn khác nhau trong một con người tôi. Đó là cái bất thường mà tôi không nhận thức được, cả khi tôi tưởng tôi là ông cha chủ họ đạo tại ngôi làng nhỏ mang tên *** hay khi tôi là "il signor Romualdo", người tình chính danh ngôn thuận của nàng Clarimonde.

Tôi đã luôn luôn ở Venise hay ít ra tôi nghĩ vậy; tôi chưa làm cách nào để tách rời được phần ảo tưởng và phận có thật trong cuộc phiêu lưu quái lạ này. Chúng tôi trong một lâu đài lớn xây bằng đá hoa cương trên dòng Canaleio, đầy những bức họa lớn vẽ trên tường và những bức tượng, một lâu đài xứng với một ông vua, với hai bức họa của Titien^(*) trong phòng ngủ của nàng Clarimonde. Clarimonde muốn cuộc sống phải huy hoàng và nàng có tí máu của Cleopâtre trong người. Còn tôi, tôi sống như một hoàng tử, và tôi làm ra vẻ như thuộc giòng máu của một trong mười hai tông đồ hay bốn người viết phúc âm của Cộng Hòa Venise: tôi sẽ không phải tránh đường để cho viên thống lĩnh cộng hòa này đi, và tôi cũng nghĩ rằng kể từ ngày quỷ Satan ra đời chưa có một ai kiêu ngạo và xấu hơn tôi.

Tôi đi tới Ridotto^(*) và chơi những ván bài lớn. Tôi giao thiệp với những người thuộc xã hội thượng lưu cao nhất, những đứa con trai của những gia đình tán gia bại sản, những người đàn bà chỉ gặp tại các nhà hát, những tên chuyên ăn gian lừa bịp, những tên ăn hại, và những tên chuyên giết mướn. Tuy nhiên, dù tôi sống cuộc sống phong đăng như thế, tôi vẫn trung thành với Clarimonde. Tôi yêu nàng say đắm. Nàng có thể làm cho người ta chán ngán mà bỏ đi hay bắt người ta phải chung thủy ở lại với nàng. Có Clarimonde cũng như có hai mươi người tình, cũng như có tất cả người đàn bà khác nhau, bởi vì nàng năng động, luôn biến đổi, luôn luôn không là chính mình: nàng đúng là một con tắc kè hoa. Nàng sẽ làm cho bạn phải ngoại tình với nàng như bạn ngoại tình với những người đàn bà khác nhưng nàng sẽ mang tính nét, dáng đi đứng, và vẻ đẹp của người đàn bà làm cho bạn hài lòng. Nàng đã trả tình tôi gấp trăm lần hơn và những thanh niên quý tộc cũng như những cô gái trong Hội Đồng Mười Người đã tán tỉnh nàng, một tay thuộc giòng họ Foscari^(*) đã đi tới chỗ hỏi nàng làm vợ, nhưng nàng đã từ chối hết. Nàng đã có đủ vàng bạc, nàng chỉ mong có một mối tình, một mối tình trẻ trung, trong trắng, do nàng khơi nên, một mối tình thứ nhất và cũng là mối tình chót. Tôi có thể được hoàn toàn sung sướng nếu không bị cái cơn ác mộng khốn nạn cứ đến với tôi mỗi đêm làm cho tôi linh cảm rằng tôi là vị cha xứ ở vùng quê, tôi cứ tự hành xác và xin xá giải vì những chuyện phóng đảng mà tôi làm ban ngày. Vì đã quen ở bên nàng tôi đã vững tin, tôi hầu như không còn nghĩ tới tính cách lạ lùng của lần tôi đã làm quen với Clarimonde. Tuy nhiên, những gì Đức Cha Sérapion đã nói với tôi cứ thỉnh thoảng lại trở lại trong tâm trí tôi và làm cho tôi lo lắng.

Từ ít lâu nay, sức khỏe của Clarimonde không còn tốt như trước; da dẻ của nàng xuống nước từng ngày. Những bác sĩ được mời tới xem bệnh cho nàng không hiểu nàng mắc bệnh gì, họ không biết phải làm sao. Họ cho vài thứ thuốc vô bổ rồi thôi không tới nữa. Trong khi đó thì nàng ngày càng xanh xao trông thấy rõ và càng lạnh hơn. Nàng trắng bệch và như đã chết, gần giống như vào cái đêm bắt hủ tại cái lâu đài xa lạ. Tôi buồn rầu khi thấy nàng chết dần chết mòn đi như thế. Còn nàng thấy tôi đau khổ thì buồn bã mỉm cười với tôi, nàng cười một nụ cười định mệnh, nụ cười của kẻ biết rằng mình sẽ chết.

Còn nữa, xin xem tiếp kỳ tới...

(*) Ridotto là một cánh cửa tòa nhà Palazzo Dandolo tại Venise, ở gần Thánh Đường San Moisè. Năm 1638, theo lệnh của những người cầm quyền tại Venise, tòa nhà này được chuyển giao cho chính quyền thành phố để trở thành một sòng bạc công lập.

(*) Vào thời xưa Foscari là một giòng họ quý tộc Ý ở Venise, tiếng tăm giòng họ này lên cao nhất vào giữa thế kỷ thứ 14 và 15 với Francesco Foscari được bầu làm thống đốc thành phố Venise.

Nguyễn Bản Tiếng Pháp:

La Morte Amoureuse

Tác Giả: Theophile Gautier

La pauvre enfant ! malgré tout ce que j'en ai vu, j'ai peine à croire encore que ce fût un démon ; du moins elle n'en avait pas l'air, et jamais Satan n'a mieux caché ses griffes et ses cornes. Elle avait repleyé ses talons sous elle et se tenait accroupie sur le bord de la couchette dans une position pleine de coquetterie nonchalante. De temps en temps elle passait sa petite main à travers mes cheveux et les roulait en boucles comme pour essayer à mon visage de nouvelles coiffures. Je me laissais faire avec la plus coupable complaisance, et elle accompagnait tout cela du plus charmant babil.

Une chose remarquable, c'est que je n'éprouvais aucun étonnement d'une aventure aussi extraordinaire, et, avec cette facilité que l'on a dans la vision d'admettre comme fort simples les événements les plus bizarres, je ne voyais rien là que de parfaitement naturel.

« Je t'aimais bien longtemps avant de t'avoir vu, mon cher Romuald, et je te cherchais partout. Tu étais mon rêve, et je t'ai aperçu dans l'église au fatal moment ; j'ai dit tout de suite « C'est lui ! » Je te jetai un regard où je mis tout l'amour que j'avais eu, que j'avais et que je devais avoir pour toi ; un regard à damner un cardinal, à faire agenouiller un roi à mes pieds devant toute sa cour. Tu restas impassible et tu me préféras ton Dieu.

« Ah ! que je suis jalouse de Dieu, que tu as aimé et que tu aimes encore plus que moi !

« Malheureuse, malheureuse que je suis ! je n'aurai jamais ton cœur à moi toute seule, moi que tu as ressuscitée d'un baiser, Clarimonde la morte, qui force à cause de toi les portes du tombeau et qui vient te consacrer une vie qu'elle n'a reprise que pour te rendre heureux ! »

Toutes ces paroles étaient entrecoupées de caresses délirantes qui étourdissent mes sens et ma raison au point que je ne craignis point pour la consoler de préférer un effroyable blasphème, et de lui dire que je l'aimais autant que Dieu. Ses prunelles se ravivèrent et brillèrent comme des chrysothèses.

« Vrai ! bien vrai ! autant que Dieu ! dit-elle en m'enlaçant dans ses beaux bras. Puisque c'est ainsi, tu viendras avec moi, tu me suivras où je voudrai. Tu laisseras tes vilains habits noirs. Tu seras le plus fier et le plus envié des cavaliers, tu seras mon amant. Être l'amant avoué de Clarimonde, qui a refusé un pape, c'est beau, cela ! Ah ! la bonne vie bien heureuse, la belle existence dorée que nous mènerons ! Quand partons-nous, mon gentilhomme ?

— Demain ! demain ! m'écriai-je dans mon délire.

— Demain, soit ! reprit-elle. J'aurai le temps de changer de toilette, car celle-ci est un peu succincte et ne vaut rien pour le voyage. Il faut aussi que j'aie avertir mes gens qui me croient sérieusement morte et qui se désolent tant qu'ils peuvent. L'argent, les habits, les voitures, tout sera prêt ; je te viendrai prendre à cette heure-ci. Adieu, cher cœur. »

Et elle effleura mon front du bout de ses lèvres. La lampe s'éteignit, les rideaux se refermèrent, et je ne vis plus rien ; un sommeil de plomb, un sommeil sans rêve s'appesantit sur moi et me tint engourdi jusqu'au lendemain matin. Je me réveillai plus tard que de coutume, et le souvenir de cette singulière vision m'agita toute la journée ; je finis par me persuader que c'était une pure vapeur de mon imagination échauffée. Cependant les sensations avaient été si vives, qu'il était difficile de croire qu'elles n'étaient pas réelles, et ce ne fut pas sans quelque appréhension de ce qui allait arriver que je me mis au lit, après avoir prié Dieu d'éloigner de moi les mauvaises pensées et de protéger la chasteté de mon sommeil.

Je m'endormis bientôt profondément, et mon rêve se continua. Les rideaux s'écartèrent, et je vis Clarimonde, non pas, comme la première fois, pâle dans son pâle suaire et les violettes de la mort sur les joues, mais gaie, leste et pimpante, avec un superbe habit de voyage en velours vert orné de ganses d'or et retroussé sur le côté pour laisser voir une jupe de satin. Ses cheveux blonds s'échappaient en grosses boucles de dessous un large chapeau de feutre noir chargé de plumes blanches capricieusement contournées ; elle tenait à la main une petite cravache terminée par un sifflet d'or. Elle m'en toucha légèrement et me dit : « Eh bien ! beau dormeur, est-ce ainsi que vous faites vos préparatifs ? Je comptais vous trouver debout. Levez-vous bien vite, nous n'avons pas de temps à perdre. » Je sautai à bas du lit.

« Allons, habillez-vous et partons, dit-elle en me montrant du doigt un petit paquet qu'elle avait apporté ; les chevaux s'ennuient et rongent leur frein à la porte. Nous devrions déjà être à dix lieues d'ici. »

Je m'habillai en hâte, et elle me tendait elle-même les pièces du vêtement, en riant aux éclats de ma gaucherie, et en m'indiquant leur usage quand je me trompais.

Elle donna du tour à mes cheveux, et, quand ce fut fait, elle me tendit un petit miroir de poche en cristal de Venise, bordé d'un filigrane d'argent, et me dit :

« Comment te trouves-tu ? veux-tu me prendre à ton service comme valet de chambre ? »

Je n'étais plus le même, et je ne me reconnus pas. Je ne me ressemblais pas plus qu'une statue achevée ne ressemble à un bloc de pierre. Mon ancienne figure avait l'air de n'être que l'ébauche grossière de celle que réfléchissait le miroir. J'étais beau, et ma vanité fut sensiblement chatouillée de cette métamorphose. Ces élégants habits, cette riche veste

brodée, faisaient de moi un tout autre personnage, et j'admirais la puissance de quelques aunes d'étoffe taillées d'une certaine manière. L'esprit de mon costume me pénétrait la peau, et au bout de dix minutes j'étais passablement fat. Je fis quelques tours par la chambre pour me donner de l'aisance. Clarimonde me regardait d'un air de complaisance maternelle et paraissait très contente de son œuvre. « Voilà bien assez d'enfantillage, en route, mon cher Romuald ! nous allons loin et nous n'arriverons pas. » Elle me prit la main et m'entraîna. Toutes les portes s'ouvraient devant elle aussitôt qu'elle les touchait, et nous passâmes devant le chien sans l'éveiller. À la porte, nous trouvâmes Margheritone ; c'était l'écuyer qui m'avait déjà conduit ; il tenait en bride trois chevaux noirs comme les premiers, un pour moi, un pour lui, un pour Clarimonde.

Il fallait que ces chevaux fussent des genets d'Espagne, nés de juments fécondées par le zéphyr ; car ils allaient aussi vite que le vent, et la lune, qui s'était levée à notre départ pour nous éclairer, roulait dans le ciel comme une roue détachée de son char ; nous la voyions à notre droite sauter d'arbre en arbre et s'essouffler pour courir après nous. Nous arrivâmes bientôt dans une plaine où, auprès d'un bouquet d'arbres, nous attendait une voiture attelée de quatre vigoureuses bêtes ; nous y montâmes, et les postillons leur firent prendre un galop insensé. J'avais un bras passé derrière la taille de Clarimonde et une de ses mains ployée dans la mienne ; elle appuyait sa tête à mon épaule, et je sentais sa gorge demi nue frôler mon bras. Jamais je n'avais éprouvé un bonheur aussi vif. J'avais oublié tout en ce moment-là, et je ne me souvenais pas plus d'avoir été prêtre que de ce que j'avais fait dans le sein de ma mère, tant était grande la fascination que l'esprit malin exerçait sur moi. À dater de cette nuit, ma nature s'est en quelque sorte dédoublée, et il y eut en moi deux hommes dont l'un ne connaissait pas l'autre. Tantôt je me croyais un prêtre qui rêvait chaque soir qu'il était gentilhomme, tantôt un gentilhomme qui rêvait qu'il était prêtre. Je ne pouvais plus distinguer le songe de la veille, et je ne savais pas où commençait la réalité et où finissait l'illusion. Le jeune seigneur fat et libertin se raillait du prêtre, le prêtre détestait les dissolutions du jeune seigneur. Deux spirales enchevêtrées l'une dans l'autre et confondues sans se toucher jamais représentent très bien cette vie bicéphale qui fut la mienne. Malgré l'étrangeté de cette position, je ne crois pas avoir un seul instant touché à la folie. J'ai toujours conservé très nettes les perceptions de mes deux existences. Seulement, il y avait un fait absurde que je ne pouvais m'expliquer : c'est que le sentiment du même moi existât dans deux hommes si différents. C'était une anomalie dont je ne me rendais pas compte, soit que je crusse être le curé du petit village de ***, ou il signor Romualdo, amant en titre de la Clarimonde.

Toujours est-il que j'étais ou du moins que je croyais être à Venise ; je n'ai pu encore bien démêler ce qu'il y avait d'illusion et de réalité dans cette bizarre aventure. Nous habitons un grand palais de marbre sur le Canaleio, plein de fresques et de statues, avec deux Titien du meilleur temps dans la chambre à coucher de la Clarimonde, un palais digne d'un roi. Nous avons chacun notre gondole et nos barcarolles à notre livrée, notre chambre de musique et notre poète. Clarimonde entendait la vie d'une grande manière, et elle avait un peu de Cléopâtre dans sa nature. Quant à moi, je menais un train de fils de prince, et je faisais une poussière comme si j'eusse été de la famille de l'un des douze apôtres ou des quatre évangélistes de la sérénissime république ; je ne me serais pas détourné de mon chemin pour laisser passer le doge, et je ne crois pas que, depuis Satan qui tomba du ciel, personne ait été plus orgueilleux et plus insolent que moi.

J'allais au Ridotto, et je jouais un jeu d'enfer. Je voyais la meilleure société du monde, des fils de famille ruinés, des femmes de théâtre, des escrocs, des parasites et des spadassins. Cependant, malgré la dissipation de cette vie, je restai fidèle à la Clarimonde. Je l'aimais éperdument. Elle eût réveillé la satiété même et fixé l'inconstance. Avoir Clarimonde, c'était avoir vingt maîtresses, c'était avoir toutes les femmes, tant elle était mobile, changeante et dissemblable d'elle-même ; un vrai caméléon ! Elle vous faisait commettre avec elle l'infidélité que vous eussiez commise avec d'autres, en prenant complètement le caractère, l'allure et le genre de beauté de la femme qui paraissait vous plaire. Elle me rendait mon amour au centuple, et c'est en vain que les jeunes patriciens et même les vieux du conseil des Dix lui firent les plus magnifiques propositions. Un Foscarini alla même jusqu'à lui proposer de l'épouser ; elle refusa tout. Elle avait assez d'or ; elle ne voulait plus que de l'amour, un amour jeune, pur, éveillé par elle, et qui devait être le premier et le dernier. J'aurais été parfaitement heureux sans un maudit cauchemar qui revenait toutes les nuits, et où je me croyais un curé de village se macérant et faisant pénitence de mes excès du jour. Rassuré par l'habitude d'être avec elle, je ne songeais presque plus à la façon étrange dont j'avais fait connaissance avec Clarimonde. Cependant, ce qu'en avait dit l'abbé Sérapion me revenait quelquefois en mémoire et ne laissait pas que de me donner de l'inquiétude.

Depuis quelque temps la santé de Clarimonde n'était pas aussi bonne ; son teint s'amortissait de jour en jour. Les médecins qu'on fit venir n'entendaient rien à sa maladie, et ils ne savaient qu'y faire. Ils prescrivirent quelques remèdes insignifiants et ne revinrent plus. Cependant elle pâlisait à vue d'œil et devenait de plus en plus froide. Elle était presque aussi blanche et aussi morte que la fameuse nuit dans le château inconnu. Je me désolais de la voir ainsi lentement dépérir. Elle, touchée de ma douleur, me souriait doucement et tristement avec le sourire fatal des gens qui savent qu'ils vont mourir.